

---

# BEOGRADSKO IZDAVAČKO PROLEĆE

---

Posle nove »Kulturine« edicije društveno-filozofskih i socioloških studija (u kojoj su objavljene knjige Lj. Tadića *Poredak i sloboda*, E. Morena *Duh vremena*, L. Goldmana *Sociologija romana*, itd.) i »Prosveta« najavljuje svoju novu biblioteku pod naslovom *Današnji svet*. Već su se pojavile sledeće knjige ove neobično aktuelne i selektivne edicije: Robert Openhajmer *Nauka i zdrav razum*, Karel Kosik *Dijalektika konkretnog*, Suzana Langer *Filozofija u novome ključu*, Vilijam Vajt *Čovek organizacije*, Karl Jaspers *Filozofija egzistencije* i Mihailo Marković *Humanizam i dijalektika*.

U vreme kada praktikizam i manipulisanje čovekom i ljudskim vrednostima postaju stalno prisutne teme u našim razgovorima o savremenosti, kada pragmatizam guši napore za preispitivanjem ustaljenih standarda, kada parcijalizacija znanja i prakse osiromašuju ljudsku ličnost, javlja se neodložna potreba za kultivisanjem i obnavljanjem izvornih humanističkih vizija, smeje i kritičke misli totaliteta ljudske sudbine. Upravo ovakvu lektiru dobili smo u pomenutoj »Prosvetinoj« ediciji. Koncipirana sa sluhom za osnovne dileme našeg doba, ona predstavlja poziv na dijalog u okviru društva koje ne želi da se otuđi od svoje ljudske suštine.

U pitanju su knjige koje ne nude neutralnu informaciju i neutralne alternative, nego one koje preispituju sam smisao i domašaj našeg vremena, i koje zahtevaju pravog, angažovanog čitaoca.

I pored visokih cena, uvereni smo da će ove knjige imati svoju privrženu publiku i proširiti krug »Prosvetinih« prijatelja.

## »SVEČANOSTI SLOBODE« U KRUŠEVCU

Jedan od osobenih spomenika naših memorijalnih svečanosti i arhitekture, koji je već postao sastavni deo našeg društvenog i kulturnog trenutka, doživeće uskoro i četvrte po redu svečanosti slobode. Ovoga puta će scena Slobodišta biti posvećena jubileju Drugog zasedanja AVNOJ (25-ogodišnjici).

Uz tradicionalna paljenja partizanskih i prvomajskih vatri, Slobodište će iznova postati ras-

---

košna svetkovina ljudskog prometejstva i duha, na njemu ćemo ponovo videti Čosićeva »Otkrića«, Brehtovu »Majku hrabrost«, Sofokleovu »Antigonu«, brojne horove i orkestre, opersko-baletske predstave, slušati pesnike, itd.

Ako se zna da je prošlogodišnje svečanosti na Slobodištu pratilo preko 80. hiljada gledalaca, onda treba očekivati da ćemo i ovog leta doživeti još jedan, verujemo uspešan, pokušaj izgrađivanja nove narodne kulture.

## NIŠ BEZ GALERIJE SLIKARSTVA

U broju od 9. IV »Borba« objavljuje belešku svoga dopisnika iz Niša D. Ilića, koja govori o sve većem razmahu likovnog života u Nišu tokom poslednjih nekoliko godina.

Od 1964. do danas priređeno je u ovom gradu 72 likovne izložbe (od toga 52 samostalne), koje je videlo preko 150 hiljada posetilaca, i koje su okupile preko 200 umetnika. Posebno mesto u ovoj aktivnosti ima Likovna kolonija iz Sićeva.

Zato je nedavno opštinska kulturno-prosvetna zajednica pokrenula akciju oko osnivanja galerije modernog srpskog slikarstva, kao institucije koja bi se posvetila organizovanju i poticanju likovnog života u gradu, umesto nekoliko drugih ustanova koje to rade kao sporednu vrstu posla.

Ali, ovaj koristan predlog izgleda da neće naići na razumevanje, iako je suma novca koja je potrebna za njegovo ostvarivanje samo 8 miliona starih dinara. Tako će i bogati fond dela slikara i vajara Narodnog muzeja u Nišu ostati nedostupan širokoj publici, a i mnogi drugi poslovi biće odloženi za ko zna koje vreme.

Nema sumnje da je već krajnje vreme da se i u Nišu, snažnom privrednom i kulturnom centru, više učini za unapređivanje likovne kulture i obrazovanja.

## JUGOSLOVENSKO UDRUŽENJE ZA HREIOLOGIJU

U Beogradu je 19. aprila održana osnivačka skupština Jugoslovenskog udruženja za hreiologiju. Hreiologija je nova naučna disciplina koja proučava ljudske potrebe, i po svojim ambicijama predstavlja pravo žarište brojnih interdisciplinarnih studijskih programa.

Pitanje o mogućnostima i ciljevima čoveka, koje je uvek na dnevnom redu svih nauka (od prirodno-tehničkih do filozofskih nemoguće je odvojiti od problematike ljudskih potreba. U socijalnim naukama je temeljno polazište upravo

ono koje razmatra smisao i prirodu ljudskih potreba. Optimizacija privrednih sistema i analiza tražnje u ekonomiji, na primer, ne mogu se svesti samo na sistem preferencija potrošača koji, kad se još kvantifikuje, ne izražava ipak svu polivalentnost čovekovih potreba.

Isti je slučaj i sa svim oblicima socijalnog i kulturnog programiranja. Otud je neophodno vraćati se i uvek iznova pitati za izvorne čovekove potrebe i razmere.

Novoosnovano udruženje besumnje izražava i neodložnu potrebu za produbljenijim, interdisciplinarnim tretiranjem i najbitnijih pitanja naše društvene perspektive i prakse čime, bar do sada, nismo mogli da se pohvalimo.

Udruženje se odmah po osnivanju uključilo u članstvo istoimene međunarodne asocijacije, čiji će prvi kongres biti održan ove jeseni u Parizu.

